

Til lovforslag nr. L 55. Betænkning af Arbejdsmarkedsudvalget den 12. december 1988

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdstilbud til ledige, af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. og af lov om en arbejdsmarkedsuddannelsesfond

(Forstærket indsats mod langvarig ledighed)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har i den forbindelse stillet spørgsmål til arbejdsministeren, som denne har besvaret dels skriftligt, dels i samråd.

Der er af arbejdsministeren og af forskellige mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Udvalget har endvidere modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

AHR, Arbejdsgiverforeningen af Hoteller og Restauranter,
 Butikshandelens Fællesråd,
 Danmarks Fiskeindustri- og Eksportforening,
 Dansk Arbejdsgiverforening,
 Danske Husmandsforeninger,
 Dansk Laborant-Forening,
 Dansk Organisation af Detailkæder,
 De danske Landboforeninger,
 Fiskeindustriens Arbejdsgiverforening,
 Foreningen af Vikarbureauer i Danmark,
 Gastronomisk Landsforbund,
 HK/STAT,
 Ingeniørernes Arbejdsløshedskasse,
 Jord- og Betonarbejdernes Fagforening,
 Journalisternes Arbejdsløshedskasse,
 Landsforeningen Danske Anlæggsgartnermestre,
 Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark,
 Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger,

Servicebranchens Arbejdsgiverforening, SBA, og SiD, Fabrik Aalborg.

En af disse henvendelser optrykkes sammen med aftalen af 9. december 1988 mellem regeringen og Socialdemokratiet i forbindelse med arbejdsministerens bidrag til finanslovforslag 1989 som bilag til denne betænkning. Endvidere optrykkes en række af udvalgets spørgsmål og arbejdsministerens besvarelser heraf.

Arbejdsministeren har over for udvalget oplyst, at arbejdstilbud, der afsluttes inden nærværende lovforslags ikrafttræden, betragtes som 1. arbejdstilbud, uanset om det er den lediges 2., 3. eller 4. arbejdstilbud.

Arbejdstilbud, der afsluttes efter lovens ikrafttræden, betragtes også som 1. arbejdstilbud. Det gælder dog ikke i følgende tilfælde:

- I. Hvis der er tale om et arbejdstilbud, der gives efter den nye formulering i § 1, stk. 5, i lov om arbejdstilbud til ledige. Efter denne bestemmelse har følgende ledige ret til et 2. arbejdstilbud:
 - 1) Ledige, som i mindst 6 måneder har deltaget i en uddannelse, hvortil der er ydet uddannelsesydelse.
 - 2) Ledige, som har gennemført et uddannelsesstilbud af mindst 3 måneders varighed.
 - 3) Ledige, som har haft et arbejdstilbud, og som har modtaget iværksætterydelse i 12 måneder.

4) Ledige, som ikke har en kompetencegivende uddannelse, og som efter indstilling fra arbejdsløhedskassen efter en konkret vurdering af arbejdsformidlingen ikke skønnes at kunne deltage i en uddannelse, som gives af arbejdsformidlingen.

II. Hvis der er tale om et afsluttet arbejdstilbud efter overgangsbestemmelsen i § 5 i lov om arbejdstilbud til ledige. Arbejdstilbud efter overgangsordningen kan kun påbegyndes efter den 31. december 1988.

Om anden del af sit ændringsforslag nr. 12 har ministeren under et samråd i udvalget oplyst, at retten til supplerende dagpenge generhverves, når der inden for en periode på 12 måneder har været 26 uger med arbejde på fuld, sædvanlig arbejdstid. Der stilles ikke krav om, at de 26 uger på fuld tid skal være i en sammenhængende uafbrudt periode. De skal blot ligge inden for en periode på 12 måneder, hvorfor retten til supplerende dagpenge vil kunne generhverves, selv om der i 12-måneders-perioden forekommer uger med fravær for egen regning eller på grund af sygdom.

Herefter indstiller et flertal (Socialdemokratiets, Det Konservative Folkepartis, Venstres og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) er grundlæggende af den mening, at uddannelse og optræning af ledige, der kvalificerer til nye job og for den enkelte giver mere mening i tilværelsen, er den vej, der skal gås for at forhindre håbløshed og depression for de ledige.

Dette har SF da også tidligere givet udtryk for både i beslutningsforslag og i gentagne debatter om arbejdsløshed. SF havde gerne set, at der var åbnet endnu mere op for de lediges muligheder for at uddanne sig, mens de modtager dagpenge, således at der faktisk kunne tages en faglært uddannelse. Dette vil SF arbejde videre for, så det bliver en realitet.

Da langt over halvdelen af samtlige ledige er kvinder, og da ca. 70 pct. af de langtidsledige er kvinder, er det helt nødvendigt, at dette får til følge, at ligestillingskonsulenterne og hele AF-systemet arbejder intenst med at skabe nye ud-

dannelsesmuligheder; som ikke mindst de mange ufaglærte kvinder kan have glæde af både her og nu og på længere sigt. Dette gøres bedst ved at opbygge uddannelsesmuligheder, der kombinerer praksis og teori på et niveau, der også giver muligheder for at tage afgangsprøver, der er en forudsætning for yderligere uddannelse.

Mindretallet skal udtrykke tilfredshed med, at de ledige, der er 50 år og derover, får mulighed for frit at vælge mellem uddannelse og jobtilbud.

Der skal ligeledes udtrykkes tilfredshed med, at ca. 34.000 ledige i 1989 og ca. 40.000 ledige i 1990 ikke overlades til bistandssystemet, men vil kunne blive i arbejdsmarkedssystemet, der giver betydelig bedre muligheder for uddannelse og jobtræning. SF mener, at der bør gives samme muligheder for folk på bistandshjælp, men uanset at disse ikke er med i lovforslaget, ændrer det ikke på det positive i, at mange tusinde nu undgår at komme på bistandshjælp.

Mindretallet ønsker at påpege, at af svarene, som Arbejdsmarkedsudvalget har modtaget angående stramninger af rådighedsbegrebet, fremgår det:

- at der er tale om stadfæstelse af allerede gældende praksis, jf. svar på spørgsmål 69 (optrykt som bilag),
- at en henvisning til samtale om eventuel ansættelse ikke kan få til følge, at vedkommende ved afslag kan idømmes karantæne, medmindre der er tale om flere forgæves henvisninger, hvor jobbene reelt har været til rådighed for den henviste, hvilket svarer til gældende regler for anvisning af arbejde, jf. besvarelse af spørgsmål 42 (optrykt som bilag),
- at sanktioner ikke vil kunne gives, såfremt en ledig ikke ser sig i stand til at modtage et rimeligt arbejdstilbud i en anden del af landet, end hvor den pågældende bor, uden at der tages hensyn til den pågældendes afstand fra bopæl og andre personlige forhold, jf. svar på spørgsmål 45 (optrykt som bilag),
- at ændringen fra passende til rimeligt arbejde vil hvile på et regelsæt, som er forhandlet med Landsarbejdsnævnet, jf. svar på spørgsmål 94 (optrykt som bilag), og
- at det er bekræftet, at der ikke ville kunne udarbejdes regler, der ikke ligger inden for de i besvarelsenerne angivne rammer.

Mindretallet ønsker ikke at deltage i hetzen mod de lønmodtagere, der arbejder på deltid med supplerende dagpenge. Også mindretallet ønsker først og fremmest folk i arbejde og ikke i arbejdsløshed og på dagpenge, men såfremt det ikke lader sig gøre, er mindretallet af den mening, at deltidsarbejde er bedre end fuldtidsledighed.

Det er ikke lykkedes at få afgrænset, hvilke grupper der egentlig er tale om, og derfor er mindretallet af den mening, at dette ikke kun drejer sig om ca. 3.500 personer. Det er ikke mindst det offentlige, der udbyder deltidsarbejde, og SF er enig i, at det offentlige må gå foran og udbyde fuldtidsstillinger, men at pålægge det offentlige og private at fyre folk for derefter at skulle give jobtilbud med tilskud er ikke måden at klare problemerne på.

I øvrigt vil dette tiltag give øget fuldtidsledighed blandt kvinder, som i forvejen bærer hovedparten af ledigheden. Også private arbejdspladser såsom fiskefiletfabrikker m.m. vil blive ramt af denne bestemmelse, idet der jo er tale om supplerende dagpenge for mange ansatte. Dette gælder ligeledes hele undervisnings-, pleje- og omsorgssektoren.

Derfor er SF imod dette.

Da der i tillægsforliget mellem regeringen og Socialdemokratiet er lempet på det antal dage, hvor arbejdsgiverne skal betale 1. ledighedsdag, stilles der ændringsforslag fra mindretallet om, at de 150 kr., AUD-bidraget skal forhøjes med, i stedet pålægges arbejdsgiverne.

Ligeledes finder mindretallet, at der er mere end rigeligt med blanketter i dagpengesystemet, og derfor skal der ikke føjes yderligere hertil.

Mindretallet skal ikke undlade at udtrykke tilfredshed med bortfaldet af de i forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Ændring af regler om dagpenge for 2. ledighedsdag, dagpenge til nyuddannede, ventetid, supplerende dagpenge og optagelsesgebyr) (L 57) fremsatte ændringer til dagpengeloven, som ville bringe ikke mindst unge og hermed unge ufaglærte kvinder over på bistandshjælp.

Mindretallet påpeger, at nærværende lovforslag må revideres så tidligt som muligt i folketingsåret 1991-92. Ifølge forliget vil »ingen uden skyld« kunne miste tilknytningen til ar-

bejdsmarkedssystemet og dagpenge i den periode, forliget omhandler.

Der er dog den »teoretiske« mulighed, at ledige, der vælger arbejdstilbud 1. januar 1989 og ellers ikke får tilbudt arbejde i perioden, vil kunne miste tilknytningen februar 1992, jf. svar på spørgsmål 13 (optrykt som bilag).

Med ovenstående bemærkninger indstilles lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede og/eller tiltrådte ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) udtaler:

Lovforslaget er en sammenkøbt ret.

Første ingrediens var et septemberforlig mellem Socialdemokratiet og regeringen.

Nogle af udgifterne herved ønskede regeringen at få inddækket ved et lovforslag, der blev fremsat den 13. oktober 1988 (L 57).

Den 12. december 1988 modtog Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg en række ændringsforslag fra regeringen, der nu sammen med Socialdemokratiet ville indarbejde store dele af L 57 i det her foreliggende forslag (L 55), og de fire samarbejdspartier krævede nærværende betænkning afgivet samme dag.

Herefter må man under ét kommentere L 55 og L 57, da disse to lovforslag nu kommer til at indgå som én samlet lov i henhold til det nævnte firepartiflertals bestemmelse.

Til materialet, som det fremtræder i den herefter foreliggende uoverskueliggjorte, nye klædedragt, skal Fremskridtspartiet inden for de meget snævre tidsrammer, der har været levnet efter sammenkøgningspræsentation, tage sit udgangspunkt i, at undervisnings- og forskningsminister Bertel Haarder på et så ydmygt sted som side 9 i bladet »Handelsskolen« fra 17. november 1988 ironisk har skrevet:

»Når arbejdsløsheden stiger, må vi kunne uddanne os ud af det (—så undgår vi også at tale om lønnens betydning for konkurrenceevnen og betydningen af virksomhedernes indtjening for investeringsomfanget!).«

Det fremgår af citatet og den sammenhæng, hvori ordene er fremført, at ministeren er totalt uenig i fundamentet for det foreliggende lovforslag.

Mindretallet indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, idet lovforslaget hele vejen igennem er gennemsyret af de misforstå-

elser, som præger Folketingets syv socialdemokratier.

For så vidt angår langt størstedelen af bestemmelserne i det oprindelige lovforslag af 13. oktober 1987, fremgår dette af de bemærkninger, Fremskridtspartiet er fremkommet med, siden Svend Auken i 1978 gennemførte jobtilbudsordningen første gang, jf. bl.a. Fremskridtspartiets bidrag til betænkning af 19. maj 1978 fra Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg. (Folketingstidende, tillæg B, sp. 1357 ff.).

Nu har arbejdsministeren så været ude på en slem soldetur med Socialdemokraterne, og det vil yderligere øge de enorme ulemper ved ordningen, som formentlig vil komme til at koste skatteyderne hved 10 mia. kr. mere over de fire år, hvori Auken/Dyremoseforbrødringen fra september 1988 skal være gældende (1989, 1990, 1991 og 1992).

I anledning af de betydelige merudgifter, som lovforslaget påfører statskassen, indeholdt oktoberforslaget to skatteforhøjelser:

- a) Første ledighedsdag finansieres af parterne (400 mio. kr. årligt).
- b) AUD-bidragene øges med 900 mio. kr. årligt baseret på godt 450 kr. for hver af landets forventede ca. 1.950.000 fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere. Dette er nu ved de af aftalepartierne i nærværende betænkning stillede ændringsforslag forøget med yderligere to skatteforhøjelser.
- c) AUD-bidragene øges med yderligere 295 mio. kr. årligt baseret på 150 kr. pr. lønmodtager.
- d) De ca. 146.000 arbejdsløshedsforsikrede selvstændige erhvervsdrivende skal bidrage til statskassen med yderligere 150 kr., eller i alt 20 mio. kr.

Fremskridtspartiet mener, at der herved kun fremkommer dækning af en mindre del af merudgiften. Lovforslaget vil altså afføde store skatteforhøjelser andetsteds i systemet.

Ydermere ønsker Fremskridtspartiet den under a nævnte skatteforhøjelse fjernet. Hvis mindretallets ændringsforslag nr. 15 herom vedtages ved 2. behandling, nødvendiggør det en række konsekvensændringsforslag. De vil i så fald blive stillet ved 3. behandling. Når mindretallet i nærværende betænkning kun stiller få andre ændringsforslag (nr. 31 og nr. 32), beror det på rent tidsøkonomiske overvejelser.

Hvad angår de øvrige ændringsforslag tiltræder mindretallet nr. 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 27 og 29 og indstiller ændringsforslag nr. 1, 6, 9, 14, 22, 26 og 28 til forkastelse.

I ændringsforslag nr. 12 indgår såvel momenter, som mindretallet vil kunne tiltræde, som forhold af modsat karakter. Den samlede afvejelse har fået os til at ville stemme nej til dette ændringsforslag.

Hvad angår ændringsforslag nr. 23 bemærker mindretallet, at det vil tilnærme dansk afgiftslovgivning til EF-gennemsnit. Det har været udslagsgivende for, at Fremskridtspartiet stemmer ja til dette forslag.

Hvad endelig angår ændringsforslag nr. 30, vil Fremskridtspartiet stemme ja, uanset hvordan det går med mindretallets underændringsforslag nr. 31 og 32.

Flere af ændringsforslagene skærper vilkårene på de mange særdeles forskelligartede områder, som i det nuværende samfund anvender deltidsarbejde. De reformer, der tiltrænges, må gennemføres med langt blidere overgangsregler end foreslået, fordi så mange familiers økonomi rent faktisk er blevet baseret på det gældende system om supplerende dagpenge.

Deltidsproblematikken tegner sig desuden forskelligartet i den private og i den offentlige sektor (se nærmere det som bilag til nærværende betænkning optrykte svar på udvalgets spørgsmål 6 ad L 57).

På det private område vil adskillige arbejdspladser have korttidssvingninger: Supermarkedet (der skal bruge flere kassedamer om eftermiddagen og lørdagene) og restauranterne (der har kongresmiddage, konfirmationer og andre arrangementer over nogle få timer) er blot nogle få eksempler, og andre tilfælde har andre særegenheder. Det må imidlertid for at undgå konkurrenceevnelæsioner være en gylden folketingsregel, at ingen arbejdsgiver skal tvinges til at betale løn for en eneste time, hvor han ikke ønsker at købe vedkommendes arbejdskraft.

Langt de fleste deltidsstillinger findes imidlertid i den offentlige sektor: Rengøringspersonale, hjemmehjælpere og plejehjemsassistenter er nogle talstærke grupper. Blandt andet af hensyn til ubekvemme arbejdstider m.v. er deltid oftest den sagligt rigtige løsning. Hvis det offentlige i stedet for 50 halvtidsansatte skal

beskæftige 25 på fuld tid, bliver konsekvensen af en sådan »adfærdsregulering« på tværs af de reelle behov meget let flere offentlige udgifter og flere (langtids)ledige.

Også for de nyuddannede eksisterer væsentlige forskelle mellem f.eks. akademikerne, der fortsætter sit studenterarbejde efter embedsksammen, afbrudt af de vikariater, han kan få fat i, og den unge, der i hele sin lærlingetid har haft tæt tilknytning til sit fags arbejdsmarked.

Som lovforslaget vil fremtræde, når regeringens sammensmeltning med Socialdemokratiet er fuldbåret ved 2. behandling, vil lovforslaget have to hoveddrivkræfter for så vidt angår de fra L 57 hentede elementer:

1. Der ønskes besparelse på arbejdsministerens finanslovparagraf.
2. Man vil adfærdsregulere, hvad den nuværende arbejdsminister har valgt at kalde utilsigtede virkninger af gældende arbejdsløshedsunderstøttelsesregler.

Ad 1:

SVKR-partierne vil opnå besparelser ved at honorere langt de fleste arbejdsløshedsstimer med nøjagtigt samme beløb som nu, men vil til gengæld slå hårdt ned på nogle erhvervsgrupper, særligt kvinder, nyuddannede, deltidsbeskæftigede og lønmodtagere i firmaer, hvor beskæftigelsen er ujævn for eksempel på grund af vejrlig, skiftende råstoftilgang, maskinreparationer, sæsonudsving eller andet.

Fremskridtspartiet synes ikke om et sådant vilkårlighedsgidselprincip.

Men Fremskridtspartiet er enig i, at der skal spares på statens udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Så længe der ikke er flertal for den påkrævede totalomlægning på området, må følgende synspunkter sættes i højsædet:

Arbejdsløshedsunderstøttelsen udgøres ikke blot af de udbetalte kontantydelser, men også af den værdi, økonomisk som livskvalitetsmæssig, der ligger i at have op mod et halvt hundrede timer mere til sin egen rådighed hver uge end den, der går på arbejde. Blandt andet ud fra den synsvinkel er afstanden for lille mellem udbyttet af at være arbejdsløs og af at underkaste sig det slid, stress og frihedsindgribende tidsoffer, der er knyttet til, at man er bundet til et bestemt arbejde.

Kontantdelen af arbejdsløshedsunderstøttelsen blev fra den 1. juli 1988 forhøjet med 10

pct. som et af de socialdemokratiske fingeraftryk på 1988-finansloven.

Nu, da 1988 er ved at være slut, kan man passende reducere kontantarbejdsløshedsunderstøttelsen med 10 pct., for at det urimelige spænd i al fald ikke bliver større, end det var til og med 1987. Herved opnås en væsentlig større statsbesparelse, end regeringen selv har foreslået.

Vil regeringen kun gå med til en mindre nedsettelsesprocent end 10, vil selvsagt også dette få Fremskridtspartiets stemmer. Det oplyses herved, at hver besparelse med én procent ifølge Arbejdsministeriets finanslovsforudsætninger vil reducere de arbejdsministerielle udgifter med 350 mio. kr., for så vidt besparelsen måtte gælde i hele 1989.

Hertil kommer så adskillige ydelser på især det sociale område, hvor niveauet rettes ind efter arbejdsløshedsdagpengesatserne.

Under alle omstændigheder opnås mindre afbræk for den enkelte ved, at besparelserne deles ud over alle arbejdsløse, frem for at nogle få tildeles et ordentligt slag i hovedet og alle andre kan fastholde det fra 1. juli 1988 forhøjede arbejdsløshedsunderstøttelsesniveau.

Mens der således ligger sikre besparelser i Fremskridtsoplægget, er SVKR-metoderne meget mere usikre. Her forholder det sig således:

I 1988 er de meningsløse, skatteyderbetalte udgifter på området kommet op på ca. 38 mia. kr. Det vil VKR-regering nr. 2 forøge til 45 mia. kr. for 1989. Lovforlaget foregiver at få has på 170 mio. kr. af disse 45 mia. kr., men det er givet, at de foreslåede foranstaltninger vil forøge udgifterne på andre områder med større beløb. Det drejer sig især om socialbudgetterne og om de offentlige lønudgifter, men kan også indtræde på andre af de vidtstrakte områder, der nu om dage skatteyderfinansieres.

Følges i stedet Fremskridtspartiets spareforslag, vil alle 45 mia. (i det store og hele) blive afviklet jævnt fordelt over de næste 4-6 år. Løbende over perioden udmøntes besparelsen så i skattelettelser.

Ad 2:

Den nuværende arbejdsløshedsunderstøttelseslovgivning er frugten af et kæmpeflop fra VKR-regering nr. 1 fulgt op af partipolitiske paradeforestillinger iscenesat af arbejdsmini-

ster Svend Auken, i hvis fodspor den nuværende regering fantasiløst har trasket siden september 1982. Resultatet er blevet et mismask, som er skruet ganske og aldeles forkert sammen. Fremskridtspartiet har derfor adskillige gange, senest ved L 254 af 12. april 1988 om opfyldelse af grundlovens § 75 (arbejde til alle), i alle detaljer og med særdeles udførlig argumentation påvist, hvordan problemet løses hensigtsmæssigt i det nuværende samfund.

Men folketingsflertallet er åbenbart endnu ikke modent til at vedtage april-forslaget, og derfor er Fremskridtspartiet som nødhjælp enig i, hvad så at sige alle arbejdsministre siden 1974 har forsøgt på, nemlig at lappe på det overleverede, aldeles forfejlede system. Det er desværre sket ved, at den ene arbejdsminister efter den anden har stablet sine egne fikse ideer oven på hinanden og talt om at fjerne de såkaldt utilsigtede misbrugsregler og den dermed forbundne dagpengetænkning.

Alle de mange bestræbelser har lidt skibbrud i det virkelige liv, fordi parterne her hurtigt indstiller sig på at malke flest mulige skatteyderkroner ud af systemet, også som det er blevet ændret ud fra tankegange fra arbejdsministerielle skriveborde, der ikke er væsentligt mere livsnære (og dermed acceptable planlæggere) end de såkaldte økonomiske vismænd (se eksempelvis juni 1988-rapporten fra Det Økonomiske Råds formandskab).

1988-aftalerne mellem Folketingets fire ældste partier adskiller sig næppe på nogen måde fra sine forgængere hverken i seriøsitet eller vandtæthed. Men lovfæstelse af aftalerne vil nok slå mere positivt i stykker, end nogen af lapperierne fra tidligere arbejdsministre har ødelagt.

Dette er kraftigt underbygget ved de hundredvis af henvendelser, som er kommet fra meget store dele af det danske samfund, efter at L 57 af 13. oktober 1988 er blevet kendt hos de pågældende. Mange er endnu ikke opmærksomme på lovforslaget, og derfor vil fortsatte analyser utvivlsomt afsløre endnu flere skadevirkninger end de hidtil påviste myriader.

Fremskridtspartiet finder det derfor klogest, at Arbejdsmarkedsudvalget fortsætter med at gennemarbejde sagen, ved at forslaget efter anden behandling tilbagesendes til udvalget, der selvfølgelig må tage i betragtning, at når nye principper først er lovfæstede, er det særdeles

sandsynligt, at kommende års arbejdsministre for at skaffe penge i kassen vil ønske at skærpe tal m.v. i de nye paragraffer, så disses forbandelser vil vokse og vokse år for år. Skal der siges nej, er det bedst at gøre det før nye ukrudtsplanter overhovedet slår rod.

Et tredje mindretal (Centrum-Demokraternes medlem af udvalget) finder det af hensyn til forholdene på arbejdsmarkedet positivt, at regeringen og Socialdemokratiet har udvidet det oprindelige forlig og samtidig lempet de foreslåede regler både for arbejdsgivernes betaling af godtgørelse for første ledighedsdag og for de oprindeligt foreslåede regler om begrænsning af supplerende dagpenge.

Da mindretallet dog finder, at der fortsat er brancher, der bliver urimeligt ramt af de nye regler, ligesom både omfang og størrelse af arbejdsgivergodtgørelsen i en række tilfælde overstiger mulighederne efter de gældende regler, har mindretallet stillet ændringsforslag nr. 16-18. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til disse ændringsforslag.

For så vidt angår ændringerne i reglerne for supplerende dagpenge finder mindretallet fortsat, at de nye bestemmelser vil ramme grupper, der ikke eller kun meget vanskeligt vil have mulighed for at finde sig et heltidsarbejde, selv efter et arbejdstilbud, og mindretallet vil derfor stemme imod ministerens ændringsforslag nr. 1 og 12.

Med disse bemærkninger indstiller mindretallet lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede og/eller tiltrådte ændringsforslag.

Et fjerde mindretal (Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede og/eller tiltrådte ændringsforslag.

Ændringsforslag

Til § 1

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et flertal (S, KF, V, RV og KRF):

1) I nr. 2 indsættes før det foreslåede § 1, stk. 3, som nyt stykke:

»Stk. 3. Ledige, der på grundlag af andet arbejde end arbejdstilbud har ret til dagpenge ef-

ter § 55, stk. 1, og § 72, stk. 1, i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., og som mister retten til nedsatte dagpenge efter samme lovs § 60, får ret til et arbejdstilbud.«

De foreslåede stk. 3–6 bliver herefter stk. 4–7, og lovens stk. 4–5 bliver herefter stk. 8–9.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF):

2) I det under *nr. 2* foreslåede § 1, stk. 4, der bliver stk. 5, ændres ordene »stk. 3« til: »stk. 4«, og ordene », jf. § 11« udgår.

3) I det under *nr. 2* foreslåede § 1, stk. 5, der bliver stk. 6, ændres ordene »stk. 4« til: »stk. 5«, og ordene »medmindre de« ændres til: »hvis de ikke«.

4) I det under *nr. 2* foreslåede § 1, stk. 6, der bliver stk. 7, ændres ordene »stk. 4, nr. 4« til: »stk. 5, nr. 4«.

5) *Nr. 3* affattes således:

»3. I § 6, stk. 1, ændres »jf. § 1, stk. 1 og 2« til: »jf. § 1, stk. 1–3 og 5«.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP):

6) Efter *nr. 3* indsættes som nyt nummer:

»01. I § 8, stk. 1, 1. pkt., udgår ordet »godkendt«.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

7) I den under *nr. 6* foreslåede affattelse af lovens § 9, ændres i *stk. 1* ordene »§ 1, stk. 1–3« til: »§ 1, stk. 1–4«.

8) I det under *nr. 8* foreslåede nye § 10, stk. 9, ændres ordene »stk. 1 eller stk. 3« til: »stk. 1, stk. 3 eller stk. 4«.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP):

9) I *nr. 8* indsættes som nyt *stk. 12* i § 10:

»Stk. 12. Arbejdsformidlingen kan efter regler fastsat af arbejdsministeren godkende, at ledige, som, jf. stk. 8, har ret til uddannelsesstilbud, i stedet kan modtage uddannelsesyndelse. Ledige, som modtager uddannelsesyndelse efter denne bestemmelse, er ikke omfattet af § 55,

stk. 2, og § 72, stk. 2, i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

10) I *nr. 11* ændres ordene »§ 1, stk. 6« til: »§ 1, stk. 7«.

Til § 2

11) I det under *nr. 1* foreslåede § 55, stk. 3, ændres ordene »jf. § 1, stk. 4« til: »jf. § 1, stk. 5«.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, KF, V, RV og KRF):

12) Efter *nr. 3* indsættes som nye numre:

»01. § 59, stk. 2 affattes således:

»Stk. 2. Har et medlem haft beskæftigelse af større omfang end svarende til fagets normale arbejdstid, overføres alle overskydende timer fra de forudgående 13 uger før ledighedens indtræden. Dog bortfalder overskydende timer, der ikke er opbrugt inden for 1 år fra op-tjeningsstidspunktet.«

02. Efter § 59 indsættes:

»§ 60. Når et medlem har fået udbetalt nedsatte dagpenge i sammenlagt 78 uger inden for de sidste 2 år, bortfalder retten til nedsatte dagpenge, indtil medlemmet har haft arbejde i 26 uger på fuld, sædvanlig arbejdstid inden for 12 måneder.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF og CD):

13) I det under *nr. 7* foreslåede nye § 72, stk. 3, ændres ordene »jf. § 1, stk. 4« til: »jf. § 1, stk. 5«.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP):

14) Efter *nr. 7* indsættes som nyt nummer:

»03. § 76, stk. 1, affattes således:

»Kassen indbetaler for hvert medlem, bortset fra medlemmer, der ikke kan pålægges bidrag efter stk. 6 og 7, et beløb til staten, der på årsbasis svarer til 8 gange dagpengenes størrelse pr. 1. juli det foregående år, hvis dette er en mandag, og ellers dagpengenes størrelse den mandag, der ligger nærmest den 1. juli, jf. § 46,

stk. 2. For medlemmer af en arbejdsløsheds-kasse for selvstændigt erhvervsdrivende indbetaler kassen dog et beløb til staten, der på årsbasis svarer til 8,4 gange dagpengenes størrelse pr. 1. juli, hvis dette er en mandag, og ellers dagpengenes størrelse den mandag, der ligger nærmest den 1. juli. For efterlønsmodtagere indbetales kun halvdelen af det beløb, som er fastsat i medfør af 1. pkt.«»

Af et *mindretal*(FP):

15) Nr. 8 udgår.

Af et *mindretal* (CD), tiltrådt af et *mindretal* (FP):

16) I nr. 8 affattes det foreslåede § 84, stk. 1, 2. pkt., således:

»Dagpengegodtgørelsen svarer til den i § 51, stk. 4, nævnte sats.«

Af et *mindretal* (CD), tiltrådt af et *mindretal* (FP og KRF):

17) I det under nr. 8 foreslåede § 84, stk. 2, ændres ordene »en uge« til: »3 uger«.

18) I det under nr. 8 foreslåede § 84, stk. 3, indsættes før nr. 1 som nye numre:

- »1) hvis arbejdsophøret ikke medfører ledighed,
- 2) hvis arbejdsophøret ikke medfører ledighed af mindst 9 timers varighed og arbejdsophøret er medlemmets første arbejdsophør i virksomheden i den enkelte uge,«.

Nr. 1 og 2 bliver herefter nr. 3 og 4.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

19) I nr. 8 indsættes i det foreslåede § 84, stk. 3, som nyt nr. 1:

»1) hvis arbejdsophøret ikke medfører ledighed, eller«.

Nr. 1 og 2 bliver herefter nr. 2 og 3.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF):

20) I nr. 8 indsættes i det foreslåede § 84, stk. 5, som 2. pkt.:

»Medlemmet har efter anmodning fra ar-

bejdsgiveren pligt til at erklære på tro og love, at arbejdsophøret medfører ledighed.«

Til § 3

21) Nr. 7 udgår.

Af et *mindretal*(SF):

22) I det under nr. 11 foreslåede § 4 b, stk. 2, indsættes som nyt 2. pkt.:

»Det årlige bidrag for arbejdsgiverne efter § 1, stk. 1, nr. 2, er pr. lønmodtager, for hvem der indbetales fuldt ATP-bidrag, 151,20 kr.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF og FP):

23) I den under nr. 11 foreslåede § 4 b affattes stk. 2–5 således:

»Stk. 2. Det årlige bidrag efter § 1, stk. 1, nr. 2, er 607,68 kr. for lønmodtagere, for hvem der indbetales fuldt ATP-bidrag.

Stk. 3. Bidraget efter § 1, stk. 1, nr. 2, for lønmodtagere med mindst 30 timers ugentlig beskæftigelse hos samme arbejdsgiver er 12,66 kr. pr. uge. For lønmodtagere med 20–29 timers ugentlig beskæftigelse hos samme arbejdsgiver er bidraget 8,44 kr., og for lønmodtagere med 10–19 timers ugentlig beskæftigelse hos samme arbejdsgiver er bidraget 4,22 kr.

Stk. 4. For månedslønnede med mindst 130 timers månedlig beskæftigelse hos samme arbejdsgiver er bidraget efter § 1, stk. 1, nr. 2, 50,64 kr. pr. måned. For månedslønnede med 86 $\frac{2}{3}$ –129 timers månedlig beskæftigelse hos samme arbejdsgiver er bidraget 33,76 kr. pr. måned, og for månedslønnede med 43 $\frac{1}{3}$ –86 $\frac{1}{3}$ timers månedlig beskæftigelse hos samme arbejdsgiver er bidraget 16,88 kr. pr. måned.

Stk. 5. For løsarbejdere, jf. § 2, stk. 3, i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, er bidraget pr. præsteret arbejdstime 0,33 kr.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF):

24) Efter nr. 13 indsættes som nyt nummer: »01. I § 5 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om, at lønmodtagerbidraget for et kvartal beregnes på grundlag af indbetalte ATP-bidrag i en forudgående 3 måneders periode.«

Stk. 2–6 bliver herefter stk. 3–7.«

Bet. o. lovf. vedr. arbejdstilbud til ledige m.m.

25) I nr. 14 indsættes efter »stk. 2« ordene:
», der bliver stk. 3«.

Til § 4

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF og FP):

26) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 2. § 10, stk. 12, i lov om arbejdstilbud til ledige træder i kraft den 1. januar 1990.«
Stk. 2-3 bliver herefter stk. 3-4.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF):

Til § 5

27) I stk. 7 ændres »stk. 4« til: »stk. 5«.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP):

28) I stk. 9 indsættes efter ordet »efter«:
»stk. 1 eller«.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF):

29) Stk. 10 affattes således:

»Stk. 10. Arbejdsgivernes forpligtelse til at udbetale dagpengegodtgørelse, jf. § 84 i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., kan til samme medlem højst indtræde 5 gange i hvert af årene 1989, 1990 og derefter højst 4 gange indtil 1. juli 1991.«

Af et *mindretal* (KRF), tiltrådt af et *mindretal* (CD):

30) Efter stk. 10 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 11. Arbejdsministeren kan fra tiden efter 1. juli 1991 fritage brancher eller virksomheder, som har særlige vanskeligheder med at regulere arbejdsrytmen på grund af upåvirkelige ydre forhold, for at udbetale dagpengegodtgørelse i et bestemt antal dage pr. år.«

Underændringsforslag
til ændringsforslag nr. 30

Af et *mindretal* (FP):

31) I det ved ændringsforslag nr. 30 foreslåede nye stk. 11 udgår ordene »for tiden efter 1. juli 1991«.

Underændringsforslag
til ændringsforslag nr. 30

32) I det ved ændringsforslag nr. 30 foreslåede nye stk. 11 indsættes efter ordet »dagpengegodtgørelse« ordet: », eventuelt«.

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget er en følge af en ændring i reglerne om nedsatte dagpenge (supplerende dagpenge).

Fuldtidsforsikrede kan kun modtage nedsatte dagpenge i 78 uger inden for en periode på 2 år. De 78 uger tælles fra den 1. januar 1988.

De ledige, der mister retten til nedsatte dagpenge, får ret til et arbejdstilbud, såfremt dagpengeretten er opnået på grundlag af andet arbejde end arbejdstilbud. Arbejdstilbuddet regnes som 1. arbejdstilbud.

Arbejdstilbuddet kan ikke gives hos den hidtidige arbejdsgiver og heller ikke i samme arbejdsområde eller arbejdsfunktion som hidtil i amtskommuner og kommuner.

Til nr. 2-5

Ændringsforslagene er redaktionelle.

Til nr. 6

Under henvisning til lovforslagets § 1, nr. 4, foreslås ordningen med uddannelsesydelse til unge under 25 år forenklet, således at de gældende særlige krav til uddannelserne ophæves. Det betyder, at bestemmelserne for uddannelser, hvortil der kan ydes uddannelsesydelse, bliver ens for ledige over og under 25 år. For at undgå misforståelser herom foreslås, at ordet »godkendt« udgår i § 8, stk. 1, 1. pkt.

Til nr. 7 og 8

Ændringsforslagene er redaktionelle.

Til nr. 9 og 26

Med den foreslåede nye affattelse af § 10, stk. 8, i lov om arbejdstilbud til ledige får nyledige efter 12 måneders ledighed ret til et uddannelsstilbud, hvis de er mellem 25 år og 50

år og ikke har en kompetencegivende uddannelse.

Med henblik på at udvide disse lediges muligheder for at uddanne sig foreslås det, at der inden for rammerne for uddannestilbud også kan gives adgang til at modtage uddannelsesydelse under deltagelse i en uddannelse, som den ledige selv har søgt optagelse på.

Det foreslås derfor, at arbejdsformidlingen kan godkende, at der i stedet for uddannestilbud til disse ledige kan gives uddannelsesydelse.

Muligheden for uddannelsesydelse i stedet for uddannestilbud skal udmøntes fra den 1. januar 1990. Dette vil ske ved, at der i 1990, 1991 og 1992 af de 1,8 mia. kr., der er afsat til nye uddannelsesmuligheder for ledige, reserveres en økonomisk ramme, ud fra hvilken der forhåndsdisponeres i forbindelse med arbejdsformidlingens godkendelser af, at der bevilges uddannelsesydelse i stedet for uddannestilbud. Der vil i hvert af årene blive afsat 50 mio. kr. til dette formål.

Til nr. 10 og 11

Ændringsforslagene er redaktionelle.

Til nr. 12, 14, 19 og 20

Ændringsforslagene indebærer en ændring af timeoverførselsreglerne, af reglerne om retten til supplerende dagpenge, en forhøjelse af selvstændige erhvervsdrivendes medlemsbidrag samt af reglerne for dagpengegodtgørelse fra arbejdsgiveren for 1. ledighedsdag.

Forslagene er en følge af aftalen mellem regeringen og Socialdemokratiet i forbindelse med arbejdsministerens bidrag til FFL 89. Aftalen er optrykt som bilag til denne betænkning (L 55 - bilag 85).

Vedrørende forslaget om ændring af *timeoverførselsreglerne* bemærkes, at timeoverførsel efter de gældende regler skal ske, når der i en uge har været beskæftigelse af større omfang end fagets normale arbejdstid. Hovedreglen er, at timeoverførsel kun kan ske til den følgende uge. For særlige faggrupper kan timeoverførsel ske over en længere periode.

Forslaget indebærer, at timeoverførsel fremover skal ske over længere perioder, og at dette skal gælde generelt for alle fagområder. Herved undgås de afgrænsningsproblemer i rela-

tion til de enkelte fagområder, som en udnyttelse af den gældende bemyndigelse i § 59, stk. 4, jf. stk. 2, kan medføre.

Der vil i bekendtgørelsen om dagpengegodtgørelse for første ledighedsdag blive taget stilling til, om reglen også skal finde anvendelse i forbindelse med udbetaling af dagpengegodtgørelse for 1. ledighedsdag, således at dagpengegodtgørelsen ikke skal udbetales (eller bliver reduceret), hvis der overføres timer.

Efter forslaget vil afholdelse af ferie ikke kunne benyttes til at opbruge overskydende timer.

Endelig vil bemyndigelsen i § 59, stk. 3, blive udnyttet, således at der fastsættes særregler om omregning og overførsel af timer, hvor særlige arbejdsområder opnår særlig høj arbejdslohn for kontrollabelt arbejde.

Forslaget om ændring af reglerne om retten til *supplerende dagpenge* medfører, at fuldtidsforsikrede kun kan modtage supplerende dagpenge i 78 uger inden for en periode på 2 år. De 78 uger tælles fra den 1. januar 1988.

Med henblik på at sikre en mere fast og varig tilknytning til arbejdsmarkedet skal medlemmer, som mister retten til supplerende dagpenge, gives ret til et arbejdstilbud, hvis dagpengeretten er opnået alene på grundlag af andet arbejde end arbejdstilbud.

Arbejdstilbudet regnes som 1. arbejdstilbud i lov om arbejdstilbud til ledige.

Hvis medlemmet uden fyldestgørende grund afslår arbejdstilbudet, statuere der manglende rådighed. Nærmere regler herom fastsættes i den reviderede rådighedsbekendtgørelse. Der henvises i øvrigt til punkt j i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Retten til supplerende dagpenge kan generhverves ved et arbejdstilbud eller 26 ugers arbejde på fuld sædvanlig arbejdstid i hver uge inden for 12 måneder.

Der kan kun opnås ret til ét arbejdstilbud på grundlag af perioder med supplerende dagpenge, og reglerne om arbejdstilbud ændres i øvrigt ikke.

Arbejdstilbudet kan ikke gives hos den hidtidige arbejdsgiver.

Som hovedregel skal arbejdstilbudet ikke kunne gives i samme arbejdsområde/funktion som hidtil i amtskommuner og kommuner.

Det årlige *medlemsbidrag for selvstændige erhvervsdrivende* forhøjes fra 8 til 8,4 gange dag-

pengenes størrelse svarende til en forhøjelse i 1989 på 156 kr.

Et af kritikpunkterne mod forslaget om *arbejdsgiverbetaling af 1. ledighedsdag* har været, at arbejdsgiverne kunne komme til at betale et medlem dagpengegodtgørelse, selv om pågældende medlem ikke var ledig, f.eks. fordi pågældende straks efter arbejdsophøret fik anden beskæftigelse.

For at imødekomme den rejste kritik fastslås det, at retten til dagpengegodtgørelse bortfalder, hvis arbejdsophøret ikke medfører ledighed.

Der vil i bekendtgørelsen om dagpengegodtgørelse for første ledighedsdag blive taget stilling til spørgsmålet, om dagpengegodtgørelsen skal udbetales eller reduceres, hvis der overføres timer.

Før der udbetales dagpengegodtgørelse, kan arbejdsgiveren kræve en erklæring fra medlemmet om, at arbejdsophøret medfører ledighed.

Hvis det efterfølgende viser sig, at arbejdsophøret alligevel ikke har medført ledighed, skal dagpengegodtgørelsen tilbagebetales.

Til nr. 13

Ændringsforslaget er redaktionelt.

Til nr. 15

Den væsentligste nydannelse i lovforslaget er, at arbejdsgiverne skal pålægges en skat på 389 kr. pr. gang, hvor de opgiver at benytte en organiseret medarbejders arbejdskraft. Fra en almindelig skatteretlig betragtning er dette hamrende afsindigt.

Går man over til de arbejdsretlige perspektiver, falder det først i øjnene, at det er umådelig let at skattetænke sig fri af den nye afgift, nemlig ved enten at bruge uorganiseret arbejdskraft og/eller at formulere fyresedlen, så skylden lægges over på den ansatte, der selvsagt ikke orker at kaste sig ud i en lang retssag om 389 kr. Arbejdsgiveren kan også sno sig udenom ved fra arbejdsløshedskøen at vælge skiftende arbejdere, idet reglen kun gælder, når vedkommende har haft beskæftigelse hos den pågældende arbejdsgiver i sammenlagt 1 uge med fuld overenskomstmæssig arbejdstid inden for de sidste 4 uger. En restauration, der to-tre gange om ugen har større arrangementer, skal

altså udskifte lejetjenerkorpset og ekstra køkkenpersonale for at spare de nye udgifter, i stedet for at sigte på hellere at have et fastere reservehold, som bliver mere effektivt ved efterhånden at være indlevet i det pågældende arbejdssteds særlige forhold.

Hvis arbejdsgiveren ikke vil skattetænke, bliver nyopfindelsens makværk om de 389 kr. adfærdsregulerende i den forstand, at arbejdsgiveren må overveje, hvordan han kan nøjes med at beskæftige en fast stab bestemt efter sit sæsonlavdepunkt.

Arbejdsgiveren vil afvise engangsordrer, forhale ekspeditionen af andre ordrer og gøre mere brug af overarbejde. Helt katastrofalt bliver forholdet for fag, der er baseret på korttidsansættelsesforhold såsom snekastning, merbeskæftigelse i forbindelse med markeder og byfester, løsarbejdere (f.eks. i havne og på høstmaskinstationer) osv. Byggebrancherne, gartnerier, vikarbureauer, skovbrug, selskabslokaler og meget andet frembyder andre eksempler på, at det er de ydre forhold, som betinger såkaldte hjemsendelser, og at disses omfang ikke kan påvirkes væsentligt af karensdagslovparagraffer. Disse kan derimod føre til, at fagbevægelsen opsigter i hundredvis af lokaloverenskomster og faglige kutymer, der har lettet rationel arbejdstilrettelæggelse og arbejdsglæde i store dele af det danske erhvervsliv. Og når der finder (u)lovlige strejker sted, vil mange (andre) firmaer blive nødt til midlertidigt at begrænse deres arbejdskraftsanvendelse ligesom der i det komplicerede nutidssamfund findes i tusindvis af andre mekanismer, hvor begivenheder et eller andet sted på jordkloden forplanter sig til, at helt sagesløse danske virksomheder skal betale massevis af Auker/Dyremosebøderne på 389 kr.

Hvis en arbejdsleder står over for eventuelt at hjemsende 50 stilladsarbejdere på grund af tilisning, der gør arbejdet farligt, vil hans skøn oftere falde ud til, at han i ledelsen og fordelingen af arbejdet tager chancen for, at det nok går, end at han vil lade sin i meteorologiudsvingene aldeles uskyldige arbejdsgiver punge ud med ca. 20.000 kr. ekstra (+ dagbøder m.v.). Tilsvarende situationer i andre klædedragter vil være ganske almindelige inden for den nye regels adfærdsreguleringsvirkninger, som arbejdsministeren jo mere farveløst (og dermed mindre alarmerende) beskriver som, at »det må

forventes, at lovforslaget vil medføre en begrænsning af de meget kortvarige ledighedsperioder« (lovforslagets bemærkninger side 23, 2. spalte).

Der henvises herudover til den som bilag til nærværende betænkning optrykte henvendelse af 1. december 1988 fra Dansk Arbejdsgiverforening (L 55 – bilag 66).

Der kan siges det helt sikre om de nye karensdagsregler, at de skal betales af produktionen, og at arbejdsministeren har helt uret, når han foregiver, at de kommer til at hvile på arbejdsgiveren. Det er kun det formelle udgangspunkt. Overvæltning af byrden og alskens andre uigennemsigtige sammenhænge vil medføre, at ingen til syvende og sidst vil kunne afgøre, hvem af de to der er blevet skadet hvor meget, men den egentlige store taber bliver det danske samfund. Værst bliver det nok for vådfiskeindustrien og for vikarbureauer, men det bliver også slemt hundredvis af andre steder.

Efter Fremskridtspartiets vurdering er der også ringe virkelighedskontakt i de forventninger, arbejdsministeren udtrykker om, at karensdagsordningen skulle motivere fagforbundene til at indgå aftaler om større fleksibilitet i arbejdstilrettelæggelsen. Helt andre hensyn indebærer nok, at der er meget små ekstragevinster at hente i såkaldt forbedret planlægning, hvor man ikke indretter arbejdspladsens forhold efter, hvad der er produktionsmæssigt optimalt, men efter de nyindførte karensregler.

Til nr. 16

I de fleste tilfælde vil der ved en ledighedsperiodes start blive udbetalt dagpenge efter en særlig sats for supplerende dagpenge. Det samme bør lægges til grund for dagpengegodtgørelsen fra arbejdsgiveren.

Til nr. 17

Det foreslås at skærpe kravet om medlemmets tilknytning til arbejdsgiveren, således at helt kortvarige ansættelsesforhold ikke omfattes af ordningen, idet en dagpengegodtgørelse i sådanne tilfælde har en relativ stor omkostningseffekt.

De særlige problemer på en række virksomhedsområder som f.eks. fiskeindustrien, byggebranchen, restaurationsvirksomheder, havne

og dele af jordbruget vil hermed i vid udstrækning være afhjulpet.

Til nr. 18

Første del af ændringsforslaget svarer til det af ministeren stillede ændringsforslag. Anden del af ændringsforslaget, der omfatter tilfælde, hvor arbejdsophøret ikke medfører ledighed af mindst 9 timers varighed, har til hensigt at sikre, at arbejdsgiverne ikke skal betale dagpengegodtgørelse i de tilfælde, hvor medlemmet efter de gældende regler ikke på grund af mindstødbetalingsreglen ville have haft ret til arbejdsledighedsdagpenge.

Til nr. 21, 24 og 25

Ændringsforslagene er af teknisk karakter og indebærer, at lovforslagets nr. 7 flyttes over i »Kapitel 4 Fællesbestemmelser«. Det skyldes, at beregningsmetoden skal kunne anvendes ved begge AUD-bidrag.

Til nr. 22

Da der er sket en begrænsning i antal dage, arbejdsgiverne skal betale 1. ledighedsdag, er det rimeligt, at arbejdsgiverne kommer til at betale de 150 kr. årligt i merudgift.

Hvis ændringsforslaget vedtages, vil mindretallet stille de nødvendige konsekvensændringsforslag ved lovforslagets 3. behandling.

Til nr. 23

Der henvises til den mellem regeringen og Socialdemokratiet indgåede aftale af 9. december 1988 i forbindelse med arbejdsministerens bidrag til FFL 89 (aftalen optrykkes som bilag til denne betænkning).

Til nr. 27

Ændringsforslaget er redaktionelt.

Til nr. 28

For at sikre, at der ikke er overgangspersoner, der kan miste dagpengereetten, medens de venter på et arbejdstilbud, foreslås § 5, stk. 9, i overgangsbestemmelsen ændret således, at overgangspersoner, der vælger et arbejdstilbud, uanset arbejdskravsbestemmelsen, beva-

rer dagpengereetten, indtil arbejdstilbudet påbegyndes eller afslås.

Til nr. 29

Det bemærkes, at et væsentligt kritikpunkt mod forslaget om arbejdsgiverbetaling af 1. ledighedsdag har været, at overgangsordningen er for kort, og at mange brancher ikke har mulighed for at omstille sig på den korte tid.

Det foreslås derfor, at overgangsordningen forlænges, således at arbejdsgivernes forpligtelse til at betale dagpengegodtgørelse til samme medlem i hvert af årene 1989 og 1990 begrænses til 5 gange og indtil 1. juli 1991 til 4 gange.

Til nr. 30

Virksomheder, der f.eks. arbejder med frisk fisk alene, er så afhængige af tilførslerne fra dag til dag, at de ikke kan udjævne arbejdsbehovet uden at skade produktkvaliteten. Såfremt det ikke lykkes at indgå overenskomster,

der giver den fornødne smidighed med hensyn til arbejdstider, vil det være nødvendigt at give frihed for dagpengegodtgørelse i et antal dage pr. år, der må fastsættes af arbejdsministeren ud fra en vurdering af overenskomsternes resultat og de givne omstændigheder. Tilsvarende problemer har stevedorebranchen og visse byggefag.

Til nr. 31 og 32

Vådfiskeindustrien, vejrplagede og mange andre vil antagelig have lidt afgørende knæk for 1991 og vil også kunne blive undergravet, hvis der ikke gives hjemmel for, at de permanente kan blive fri for at skulle betale for arbejdskraft, de ikke benytter, og så må der udbetales medarbejderne arbejdsløshedsunderstøtelse, så længe Folketinget ikke definitivt bryder med 1908-a-kassesystemet.

Derfor er det stærkt påkrævet, at arbejdsministeren ikke får sine beføjelser indsnøret som anført i ændringsforslag nr. 30.

Pia Christmas-Møller (KF) Kirkegaard (KF) Connie Hedegaard (KF)

Jens Peter Jensen (V) Traberg Smidt (V) Glistrup (FP) Jørgen Estrup (RV)

Bollmann (CD) fmd. Glønborg (KRF) Jytte Andersen (S) Bakholt (S)

Søren B. Jørgensen (S) nfmd. Kaj Poulsen (S) Hans Strunge (S) Tommy Dinesen (SF)

Lilli Gyldenkilde (SF) Ole Henriksen (SF)

Bilag 1

Dansk Arbejdsgiverforening
1. december 1988

Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedstilbud til ledige m.v.
(Lovforslag nr. L 55)

Med brev af 1. november 1988 til arbejdsmarkedsudvalget har Dansk Arbejdsgiverforening advaret mod at gennemføre *forslaget om arbejdsgiverbetaling* i den foreslåede form.

Der er i brevet peget på det urimelige i, at arbejdsgiverne pålægges merudgifter, som er større end den statslige besparelse. Desuden at forslaget vil ramme nogle virksomheder og brancher urimelig hårdt.

Med henblik på at få belyst erhvervslivets merudgifter ved den foreslåede ordning har Dansk Arbejdsgiverforening gennemført en undersøgelse blandt et udsnit af medlemsvirksomhederne i perioden 24. oktober til 6. november. De udvalgte virksomheder er i denne periode blevet bedt om at registrere antallet af

hjemsendelser og disses varighed samt antallet af arbejdsophør af forskellige årsager.

Undersøgelsen som er nærmere omtalt i vedlagte notat viser, at virksomhedernes samlede omkostninger ved den foreslåede ordning vil overstige den statslige besparelse med op mod 300 mio. kr.

Som anført i vort brev af 1. november 1988 har vi taget til efterretning, at arbejdsgiverne skal medvirke til finansieringen af den forbedrede indsats mod langvarig ledighed. Det er imidlertid meningsløst, at virksomhederne pålægges merudgifter på omkring 700 mio. kr., hvoraf staten kun sparer 400 mio. kr.

I lyset af undersøgelsens resultater vil vi påny opfordre til, at bestemmelsen i lovforslagets § 84 ændres.

Dansk Arbejdsgiverforening

Hans Skov Christensen

/ Niels Jørgen Hansen

Undersøgelse om arbejdsgiverbetaling ved 1. ledighedsdag

Efter drøftelse med medlemsorganisationerne den 14. oktober om regeringens forslag til revision af indsatsen over for langtidsledige, besluttedes det at gennemføre en særlig undersøgelse af erhvervslivets udgifter til ordningen.

Forslaget tilsiger, at arbejdsgiverne ved afskedigelser, hjemsendelser, ophor af opgave- og tidsbestemte akkorder m.m. skal betale de ansatte A-kasemedlemmer en dagpengegodtgørelse svarende til den maksimale dagpenge-sats (p.t. 389 kr. pr. dag).

Ordningen vil udover besparelser på dagpenge betyde ekstraudgifter for virksomhederne i en hidtil ukendt størrelsesorden. Der skal ydes godtgørelse i en række tilfælde, hvor der ikke ydes dagpenge. Det gælder ved ledighed på under 9 timer pr. uge og for A-kasemedlemmer, der ikke har ret til dagpenge p.g.a. 26-ugersreglen og reglen om medlemsskab i mindst 12 måneder før der kan udbetales dagpenge (bortset fra nyuddannede på dimittendsats). Desuden vil godtgørelsen i en række tilfælde overstige den dagpengesats, som de pågældende vil være berettiget til, enten fordi der i den pågældende uge skulle udbetales dimittendsats eller fordi de pågældendes tidligere indkomst ikke berettiger til maksimal dagpengesats.

Forskellen mellem dagpengebesparelsen på finansloven og arbejdsgivernes samlede omkostninger ved ordningen betyder en reel indkomstoverførsel fra arbejdsgiverne til lønmodtagerne.

Hovedresultat

Undersøgelsen er gennemført blandt et udsnit af DA's medlemsvirksomheder med mindst én ansat.

For en 2-ugers periode (24. oktober til 6. november) har man oplysninger om antallet af hjemsendelser og disses varighed, antallet af

arbejdsophør på grund af forhold i virksomhederne, antallet af arbejdsophør på grund af afslutning af tids- og opgavebestemte akkorder, samt antallet af genansættelse hos samme arbejdsgiver uden ledighed og efter kun 1 dags ledighed.

Undersøgelsen konkluderer, at der udover besparelsen på 400 mio. kr. skal afholdes mindst 265 mio. kr. i ekstraudgifter fra arbejdsgiverne efter den foreslåede ordning.

Det er i denne beregning forudsat, at regeringens skøn over den samlede dagpengebesparelse på 400 mio. kr. er korrekt.

Dagpengebesparelsen på 400 mio. kr. beregnes som betaling i forbindelse med henholdsvis afskedigelser på grund af forhold i virksomhederne (95 mio. kr.), hjemsendelser af en varighed på 9 timer eller mere (160 mio. kr.) og afslutning af tids- og opgavebestemte akkorder (145 mio. kr.).

Arbejdsgiverbetalingen vil herudover beløbe sig til mindst 265 mio. kr. Beløbet er beregnet ud fra det samlede antal hjemsendelser af en varighed på under 9 timer, hvor hjemsendelsernes gennemsnitlige varighed er anslået til 6 timer, fordi nogle hjemsendelser kun er af ½ dags varighed. Beløbet herfor er beregnet til 185 mio. kr. Fra stevedorevirksomheder er det oplyst, at et antal arbejdsophør efterfølges af genbeskæftigelse efter præcis én dags ledighed (5 mio. kr.), mens differencen mellem arbejdsgivergodtgørelsen og den gennemsnitlige dagpengesats er anslået til 75 mio. kr.

I udgiften er fraregnet de tilfælde, hvor man (hovedsagelig i stevedorer) genbeskæftiger samme person dagen efter i samme virksomhed. Derimod har man ikke kunnet få oplysning om de tilfælde, hvor en person efter arbejdsophør i en virksomhed får anden ansættelse uden at have været ledig i det mellemliggende tidsrum.

Omkostningernes fordeling mellem henholdsvis arbejdsgiveres ekstrabetaling og dagpengebesparelsen skønnes repræsentativ for DA's medlemskreds i den undersøgte periode. Det bør i denne forbindelse anføres, at der i perioden ikke har gjort sig ekstreme vejrligs- eller sæsonmæssige problemer gældende.

Opdeling efter erhverv

I analysen er virksomhederne opdelt i hovederhvervsgrupper. For 90 pct.s vedkommende foreligger der oplysninger herom. De øvrige 10 pct. er ikke endnu klassificeret efter branche. Det drejer sig om virksomheder, der er henholdsvis nye medlemmer af DA.

Det skal bemærkes, at de nedenfor angivne beløb fremkommer ved selve beregningen. Af hensyn til den statistiske usikkerhed skal foretages afrunding af beløbene. Beregningen er dog udtryk for det omtrentlige størrelsesforhold.

Det må tillige anføres, at undersøgelsen beskriver situationen under de aktuelle forhold, idet der selvsagt ikke kan tages højde for eventuelle beskæftigelsesmæssige konsekvenser m.m. af lovforslagets vedtagelse.

For *fremstillingserhvervene* skønnes den samlede arbejdsgiverbetaling at udgøre minimum 158 mio. kr., heraf 67 mio. kr. i dagpengebesparelse og 91 mio. kr. i yderligere omkostninger. Den samlede difference mellem godtgørelse og dagpenge er herunder beregnet til 27 mio. kr.

For fiskeindustrien alene drejer det sig om 21 mio. kr. i alt, heraf henholdsvis 12 mio. kr. i dagpengebesparelse og 13 mio. kr. i yderligere omkostninger.

For *bygge- og anlægssektoren* skønnes den samlede arbejdsgiverbetaling at udgøre 193 mio. kr., heraf 110 mio. kr. i dagpengebesparelse og 83 mio. kr. i yderligere omkostninger. (Difference mellem godtgørelse og dagpenge: 25 mio. kr.).

Ved *handel, restaurations- og hotelvirksomhed* vil udgiften udgøre 92 mio. kr., heraf 84 mio. kr. i dagpengebesparelse og 6 mio. kr. i yderligere omkostninger. (Difference mellem godtgørelse og dagpenge: 2 mio. kr.).

Ved *transport* vil udgiften udgøre 122 mio. kr., nemlig henholdsvis 94 mio. kr. i dagpengebesparelse og 28 mio. kr. i meromkostninger.

(difference mellem godtgørelse og dagpenge: 8 mio. kr.).

Øvrige, inkl. uoplyst, erhverv: 102 mio. kr. i samlede omkostninger, heraf 45 mio. kr. i dagpengebesparelse og 57 mio. kr. i yderligere omkostninger. (Difference mellem godtgørelse og dagpenge: 13 mio. kr.).

Metode

a. Spørgeskemaundersøgelsen

Undersøgelsen er gennemført i perioden fra 24. oktober til 6. november blandt et udsnit af DA's medlemsvirksomheder.

Der udvalgte i alt 1.000 virksomheder (ekskl. fiskeindustri og stevedorer jf. nedenfor).

Udvælgelsen foregik tilfældigt i to trin. Først udvalgte virksomhederne således, at antallet af udvalgte i de enkelte erhverv er repræsentative for virksomheder i DA's samlede medlemskreds med mindst 1 ansat. Dernæst udvalgte virksomhederne inden for det enkelte erhverv med en sandsynlighed, der både afspejler fordelingen af det samlede antal virksomheder og antallet af ansatte inden for erhvervet (et vægtet gennemsnit af antal beskæftigede i hver størrelsesgruppe og antallet af virksomheder). Herved fik man i undersøgelsen dels udvalgt virksomheder i alle erhverv, dels virksomheder med såvel mange som få ansatte.

Undersøgelsens spørgeskema er besvaret af i alt 635 blandt de i alt 1.000 udvalgte.

Med henblik på at opnå en *repræsentativ besvarelse* for DA's medlemsvirksomheder, er svarene vægtet. Dette er sket ved, at antallet af besvarelser blandt virksomheder i et givet erhverv og en given størrelsesgruppe er vægtet i forhold til DA's medlemstal i den tilsvarende kategori.

b. Fiskeindustri og stevedorer

Undersøgelsen er suppleret med oplysninger fra Industrifagene om hjemsendelser i *fiskeindustrien* i 1987. Oplysningerne er tidligere indsamlet til brug for Arbejdsministeriet. Det samlede antal hjemsendelser er omregnet til en 2-ugers-periode med henblik på at kunne sammenholdes med undersøgelsens resultater. Undersøgelsen omfatter ca. 49 virksomheder.

Tilsvarende er undersøgelsen suppleret med oplysninger fra Havnesammenslutningen ba-

seret på 6 *stedevirevirksomheder*. Undersøgelsen omfatter 1. kvartal 1988. Oplysningerne herfra er ligeledes omregnet til en 2-ugers-periode.

Det samlede antal virksomheder i undersøgelsen er herefter 690.

Beregninger og forudsætninger

a. Dagpengebesparelsen

Undersøgelsen har taget udgangspunkt i den forudsætning, at regeringens beregning af en samlet dagpengebesparelse på 400 mio. kr. er korrekt.

I materialet er opgjort en samlet fordeling af hjemsendelser af forskellig varighed samt arbejdsophør af forskellige årsager.

Der er i alt registreret 19.595 tilfælde af henholdsvis hjemsendelser af over 9 timers varighed, afskedigelser på grund af forhold i virksomhederne og afslutning af tids- og opgavebestemte akkorder, hvor der ikke dagen efter er sket genansættelse hos samme arbejdsgiver. Dette ovennævnte antal er forudsat at svare til 400 mio. kr.

b. Meromkostninger

På grundlag af oplysninger om antal hjemsendelser under 9 timer har man ud fra »samme sats« beregnet arbejdsgivernes meromkostninger af denne årsag, idet beløbet dog er reduceret med 25 pct. i forhold til godtgørelse for en hel dag (6 timers hjemsendelse i gennemsnit).

Der findes kun meget få oplysninger om tilfælde, hvor en person er *genbeskæftiget på samme virksomhed* efter præcis 1 dags ledighed. Denne situation svarer dog i dagpengeomæssig henseende til hjemsendelse af 1 dags

varighed. Den skønnede merudgift på 5 mio. kr. må antages at ligge under det faktiske.

Oplysninger om *ansættelse på anden virksomhed* umiddelbart efter arbejdsophøret kan ikke tilvejebringes. Arbejdsgiverens ekstraomkostninger og hermed oplysning om antal tilfælde, hvor en lønmodtager samme dag både får godtgørelse fra tidligere arbejdsgiver og løn fra den nye arbejdsgiver, findes derfor ikke oplyst.

Forskellen mellem gennemsnitlig *dagpenge-sats og godtgørelse* fra arbejdsgiver er anslået til 75 mio. kr. Beløbet er beregnet ud fra den forudsætning, at dagpengebesparelsen udgør 330,50 kr. i gennemsnit, idet $\frac{1}{4}$ er berettiget til maksimale dagpenge, mens $\frac{3}{4}$ udbetales efter dimittendsatsen. Virksomhederne skal udbetale 58,50 kr. mere, svarende til 19 pct. udover dagpengebesparelsen, dvs. 75 mio. kr. I opdelingen af udgifterne på erhverv er dette beløb fordelt i forhold til arbejdsgiverens meromkostninger.

Undersøgelsen er gennemført i *perioden fra 24. oktober til 6. november*. Det afgørende for resultatet i undersøgelsen er ikke, om denne periode kan karakteriseres som repræsentativ med hensyn til det gennemsnitlige antal hjemsendelser og arbejdsophør af forskellige årsager for året som helhed, men derimod hvorvidt *fordelingen* af hjemsendelser m.v. er atypisk. For den konkrete periodes vedkommende er der ikke noget, der tyder på, at antallet af hjemsendelser har været ekstraordinært stort. Tværtimod er det fra nogle virksomheder blevet tilkendegivet, at der ikke i den undersøgte periode, men på andre tidspunkter har været tale om hjemsendelser.

Arbejdsgiverbetaling 1. ledighedsdag

	Mio. kr.
<i>Dagpengebesparelsen</i>	400
– Hjemsendelse 9 timer eller mere	160
– Afskedigelser på grund af forhold i virksomheden	95
– Afslutning af tids- og opgavebestemte akkorder ¹⁾	145
<i>Arbejdsgiverbetaling herudover</i>	265
– Hjemsendelser under 9 timer ²⁾	185
– Genbeskæftigelse i samme virksomhed efter 1 dags ledighed ...	5
– Ansættelse i anden virksomhed uden ledighed	?
– Godtgørelsen højere end gennemsnitlig dagpengesats	75
<i>Minimumsskøn for omkostninger</i>	665

¹⁾ Genansættelser næste dag fraregnet.

²⁾ Gennemsnitligt 6 timer pr. hjemsendelse.

Bilag 2

Den 9. december 1988

**Aftale mellem regeringen og Socialdemokratiet
i forbindelse med arbejdsministerens bidrag til FFL 89**

1. Parterne er enige om at erstatte L 57 (lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.) med følgende elementer:

<i>Besparelser 1989</i>	Mio. kr.
a. Beskæftigelsestilbud m.v.	25
b. ATB/supplerende dagpenge ..	75 ¹⁾
c. »Søgne-Hellidage«	40
d. Timeoverførsel.....	75 ¹⁾
<hr/>	
I alt	215

Øgede indtægter

e. Forhøjelse af AUD-bidrag i L 55 (150 kr. pr. person pr. år)....	295
f. Forhøjelse af selvstændiges bidrag til a-forsikringen (150 kr. pr. person pr. år).....	20
<hr/>	
I alt	315

g. Øgede ressourcer:

AF	+ 35
AT	+ 10
<hr/>	
Total budgetforbedring	485

¹⁾ I det omfang besparelsen ikke realiseres er parterne indforstået med at finde kompenserende budgetforbedringer.

2. Ordningen hvor deltidsbeskæftigede med supplerende dagpenge (efter 78 uger med supplerende dagpenge indenfor 2 år) får ret til et ATB, hvis de fortsat ønsker fuldtidsbeskæftigelse, etableres som en udvidelse af L 55 og gælder således parallelt i aftaleperioden herefter (1989 til og med 1992).
3. De øvrige elementer i aftalen kan tages op til revision i 1990 med virkning fra 1991.
4. Regeringen har endvidere oplyst, at der i perioden vedrørende L 55-forliget (1989-92 (inkl.)) stilles de nødvendige ressourcer til rådighed for udmøntning af forliget.
5. L 55 vedrørende arbejdsgiverbetaling af 1. ledighedsdag ændres:
- tro og love-erklæring i forbindelse med jobskift.
 - antallet af arbejdsgiverbetalte ledighedsdage kan højst udgøre 5 i 1989, 5 i 1990 og 4 i 1. halvår 1991.
6. Forslagene færdigforhandles mellem aftaleparterne efter høring af arbejdsmarkedets parter i Landsarbejdsnævnet.
7. I aftalen indgår ikke finansieringsomlægning af arbejdsløshedsforsikringen, hvor parterne har forskellig opfattelse.

Nogle af udvalgets spørgsmål til ministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål 13:

Vil alle, der overholder forpligtelserne i lovforslaget, være sikret, at de ikke kan falde ud af dagpengesystemet i den årrække, loven gælder, dvs. indtil lovens revision er en realitet?

Svar:

Ifølge lovforslagets revisionsbestemmelse skal der fremsættes lovforslag om revision af loven i folketingssamlingen 1991-92.

Med den igangværende lovrevision sikres, at alle ledige får adgang til tilbud, der kan forbedre deres muligheder for at finde varig beskæftigelse.

Spørgsmålet om, hvorvidt personer, der overholder lovforslagets forpligtelser, vil kunne miste dagpengeretten, inden loven revideres på ny, kan kun besvares teoretisk og under den forudsætning, at det i perioden ikke lykkes den ledige at finde beskæftigelse overhovedet.

Ledige, der i løbet af 1989 er i fare for at miste dagpengeretten, vil via lovforslaget kunne vælge mellem et arbejdstilbud, en uddannelse med uddannelsesydelse eller et uddannelsestilbud. Såfremt en overgangsperson vælger at modtage et arbejdstilbud og påbegynder dette den 1. januar 1989 på en arbejdsplads i den offentlige sektor (7 måneder), vil pågældende kunne miste retten til dagpenge 1. februar 1992, hvis der er tale om fuld ledighed i hele perioden.

Ledige, som omfattes af lovforslagets generelle del og tager imod de forskellige tilbud, vil under forudsætning af fuld ledighed kunne miste dagpengeretten fra 1. maj 1992 og fremefter.

Spørgsmål 42:

Vil ministeren lade rådighedsstramningen, hvorefter ikke kun anvisning af arbejde, men

også henvisning kan få sanktionsfølger, udgå – eller ændre den, så den »kun« får gyldighed, såfremt det arbejde, der henvises til, ikke bliver til et arbejdsforhold, dvs. jobbet ikke bliver besat?

Svar:

Forslaget i § 2, nr. 4, skal primært ses på baggrund af arbejdsformidlingens ændrede praksis med hensyn til anvendelse af anvisning og henvisning.

Arbejdsformidlingens formidlingspraksis har i de seneste år udviklet sig således, at man tilstræber at henvise de arbejdssøgende til samtale med arbejdsgiveren forud for besættelse af et job. Dette ud fra en vurdering af, at langt de fleste job stiller nuancerede kvalifikationskrav til den arbejdssøgende, krav, som ikke nødvendigvis vil kunne opfyldes ved anvisning af en enkelt person udvalgt alene på de »formelt« registrerede kvalifikationer.

Anvisning finder i dag stort set kun anvendelse, hvor der er tale om korttidsjob, som stiller beskedne eller helt entydigt definerede krav til de arbejdssøgendes kvalifikationer, eller hvor arbejdsformidlingen har en nær kontakt (eventuelt fast aftale) med en bestemt gruppe af arbejdssøgende om hurtig formidling. Dette er typisk inden for tjenerområdet. Endvidere anvendes anvisning i mindre udstrækning inden for pædagogområdet.

Spørgsmålet om der skal bruges anvisning eller henvisning er således afhængig af, hvilken type job der er tale om, og hermed også af, hvilken faggruppe medlemmet tilhører.

Efter de gældende regler er det alene afvisning af at tage anvist arbejde, der har direkte dagpengemæssige konsekvenser, idet medlemmet mister retten til dagpenge i 2 uger. To uberegtigede afslag inden for 12 måneder medfø-

rer, at medlemmet udelukkes fra dagpenge, indtil medlemmet har haft 5 ugers arbejde.

Henvi sning til samtale har ikke direkte konsekvenser for dagpengeretten, men gentagen forgæves henvisning kan give grundlag for, at der rejses en rådighedssag.

Arbejdsformidlingens ændrede praksis, hvorefter anvisning stort set kun bruges inden for ganske få bestemte fagområder, har skabt et behov for at revidere disse regler, således at også afslag på henvisning i et vist omfang kan få betydning for dagpengeretten.

Der tænkes her alene på tilfælde, hvor henvisningssamtalen resulterer i et tilbud fra arbejdsgiveren om beskæftigelse, og hvor den ledige afslår tilbuddet, eller hvor den ledige slet ikke møder op til samtalen.

Det skal understreges, at det efter forslaget kun er flere forgæves henvisninger inden for en kortere periode, der vil kunne få betydning for dagpengeretten, og ligesom ved anvisning kan medlemmet naturligvis have en fyldestgørende grund til at afslå det tilbudte arbejde eller udeblive fra samtalen med arbejdsgiveren.

Det er således ikke – som spørgsmålet synes at forudsætte – hensigten, at enhver henvisning, som ikke resulterer i et arbejdsforhold, kan medføre sanktioner.

Spørgsmål 45:

Vil der blive indført sanktioner og i givet fald hvilke, såfremt en ledig ikke ser sig i stand til at udvise mobilitet på grund af familiære forhold og f.eks. anvises arbejde i Sønderjylland, mens samleveren/hustruen har arbejde i København og intet arbejde kan anvises i Sønderjylland?

Svar:

I lovforslagets § 2, nr. 3, foreslås, at et medlem får pligt til at overtage rimeligt arbejde fra det tidspunkt, hvor medlemmet indberettes til et arbejdstilbud, dvs. efter ca. 18 måneders ledighed.

Medlemmerne vil således efter en længere ledighedsperiode få pligt til at stå til rådighed for et bredere fagligt og geografisk område end dækket af begrebet passende arbejde.

Ved bedømmelsen af, om et arbejde er rimeligt, skal der imidlertid også tages hensyn til afstand fra bopæl og andre personlige forhold.

Spørgsmålet kan på den baggrund besvares benægtende.

Spørgsmål 69:

Ministerens kommentarer til henvendelsen fra Hotel- og Restaurationspersonalets Forbund, for så vidt angår ovennævnte forslag (bilag 47), udbedes.

Svar:

Med hensyn til de fremsatte betragtninger om mulighed for uddannelsesydelse før 1. arbejdstilbud (side 1) kan jeg henvise til mit svar på spørgsmålene nr. 53, 54, 74, 75 og 76.

For så vidt angår rådighed (side 1 foruden og side 2 foroven) indeholder henvendelsen nogle kommentarer til de påtænkte præciseringer af rådighedsreglerne, som blandt andet vil indebære, at der ved et ufyldestgørende begrundet afslag på arbejdstilbud skal statuere manglende rådighed.

Det er anført, at baggrunden for den mildere vurdering af afslag på arbejdstilbud var, at Folketinget indså, at et arbejdstilbud ikke kunne sidestilles med almindeligt arbejde, når den arbejdsløse nej til et sådant tilbud skulle vurderes, og at Folketinget ved indførelsen af jobtilbudsordningen anså bortfaldet af retten til et arbejdstilbud som tilstrækkelig sanktion.

Det kan oplyses, at regler om betydningen af afslag på arbejdstilbud er fastsat i Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 373 af 6. juli 1984 om arbejdstilbud til ledige samt i Arbejdsdirektoratets (nu Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikring) bekendtgørelse nr. 182 af 29. april 1982 om ledige arbejdsløshedskassemedlemmers forpligtelse til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet som betingelse for udbetaling af dagpenge.

Efter disse regler får afslag på arbejdstilbud ikke umiddelbare konsekvenser for dagpengeretten, men afslaget medfører, at arbejdsløsheds-kassen skal foretage en samlet vurdering af medlemmets rådighed.

Efter praksis statuere dog som hovedregel manglende rådighed ved afslag på arbejdstilbud.

Den påtænkte ændring af rådighedsreglerne vil således blot være en stadfæstelse af en allerede gældende praksis.

Der henvises i øvrigt til pkt. j. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Med hensyn til bemærkningerne (side 2 midt, og side 3, 1. til 4. afsnit) om muligheder for, at ledige kan miste ret til arbejdsløshedsdagpenge i den 4 årige aftaleperiode, kan jeg henvise til mit svar på spørgsmål nr. 13.

Bemærkningerne side 3 fornedet og til side 5, 1. afsnit, angår spørgsmålet om, hvem der skal tage stilling til, om en ledig uden kompetencegivende uddannelse kan få et 2. arbejdstilbud efter en konkret vurdering.

Hertil skal jeg bemærke, at dette aspekt er meget nøje vurderet. Der er herved lagt afgørende vægt på, at disse vurderinger ikke kan sammenlignes med de vurderinger, arbejdsløhedskasserne foretager i forbindelse med de lediges rådighed. Medlemmet skal ved en konkret vurdering kunne sandsynliggøre, at det vil være umuligt/formålsløst at deltage i de tilbudte foranstaltninger på grund af manglende forudsætninger både i forhold til uddannelsesbaggrund, uddannelsesstidspunkt og arbejds erfaring. Det er derfor skønnet, at den sagligt bedste vurdering opnås, når det er arbejdsformidlingen, der på baggrund af indstilling fra arbejdsløhedskassen træffer afgørelse i disse sager.

Videre er det skønnet, at arbejdsmarkedsnævnet, som bl.a. har lignende afgørelser med hensyn til sager, om et arbejdstilbud er rimeligt, vil være velegnet til at træffe afgørelser i eventuelle klagesager.

Jeg kan i denne forbindelse henvise til mit svar på spørgsmål nr. 71.

Til forbundets bemærkninger side 5 om den foreslåede arbejdsgiverbetaling af 1. ledighedsdag og det anførte om, at forslaget er »konkurrenceforvridende«, skal jeg henvise til mit svar på spørgsmål nr. 37.

For så vidt angår usaglige fyresedler vil det forhold, at arbejdsgiveren skal betale en dagpengegodtgørelse ved afskedigelse, forhåbentlig ikke påvirke rigtigheden af de oplysninger, der skal gives på fyresedlen.

Arbejdsgiveren skal allerede efter de gældende regler give oplysninger om årsagen til arbejdsophøret, hvis arbejdsløhedskassen finder behov for dokumentation herfor. Reglerne herom findes i § 5 i Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 612 af 18. december 1985 om arbejdsdokumentation som betingelse for udbetaling af arbejdsløshedsdagpenge og efterløn.

Angående forbundets spørgsmål om, hvorledes uoverensstemmelser mellem arbejdsgiver og medlemmer skal afgøres, kan jeg henvise til mit svar på spørgsmål nr. 81.

Ved udformningen af bestemmelsen er der forsøgt taget højde for de problemer, der opstod ved det tidligere forslag om arbejdsgiverbetaling af ledighed i forbindelse med helligdagsferie.

Spørgsmål 94:

Efter hvilke kriterier vil reglerne blive udarbejdet med hensyn til ændringen fra passende arbejde til rimeligt arbejde?

Svar:

Der henvises til pkt. j i de almindelige bemærkninger til lovforslaget. De nærmere regler vil blive fastsat i en bekendtgørelse, som på sædvanlig vis vil blive forhandlet med arbejdsmarkedets parter i Landsarbejdsnævnet.

Til L 57

Spørgsmål 6:

Hvor mange offentligt ansatte – opdelt på stat, amter og kommuner og på forskellige sektorer (sundhed, pleje, fritid, undervisning etc.) – er ansat på deltid, hvor mange privat ansatte – fordelt på forskellige erhvervssektorer – er ansat på deltid, og er deltidsansættelse generelt mere udbredt i den offentlige end i den private sektor?

Svar:

Ifølge Danmarks Statistiks seneste registerbaserede statistik var der ultimo november 1985 284.197 deltidsansatte i den offentlige og 279.122 deltidsansatte i den private sektor.

Fordelingen af deltidsansatte på sektorer i henholdsvis den offentlige og den private sektor fremgår af bilag 1. Heraf ses det, at deltidsfrekvensen er væsentlig højere (34,5 pct.) i den offentlige sektor end i den private sektor (18,2 pct.).

Fordelingen af heltids- og deltidsbeskæftigelse er imidlertid ikke blot et spørgsmål om privat versus offentlig ansættelse, men i høj grad også et kønsspecifikt anliggende, idet langt den overvejende del af de deltidsansatte er kvinder.

Tabel 1

*Fordelingen af mænd og kvinder på henholdsvis heltid/deltid og offentlig/privat ansættelse.
Ultimo november 1985*

	Mænd				Kvinder			
	Offentlig		Privat		Offentlig		Privat	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Heltid.....	245.447	79,1	929.527	90,1	293.196	57,2	361.579	65,5
Deltid.....	65.021	20,9	102.268	9,9	219.197	42,8	190.797	34,5

Som det fremgår af tabel 1, er deltidsrekvensen for kvinder 34,5 pct. i den private og 42,8 pct. i den offentlige sektor. Den tilsvarende fordeling for mænd er henholdsvis 9,9 pct. og 20,9 pct.

Tabel 1

Fordelingen af ansatte i staten, amtskommuner og primærkommuner, ultimo november 1985

	Heltid	Pct.	Deltid	Pct.	I alt
Staten	171.791	78,5	47.101	21,5	218.892
Amtskommuner	97.339	64,0	54.691	36,0	152.030
Kommuner	269.511	59,6	182.405	40,4	451.916
I alt	538.641	65,5	284.197	34,5	822.838

Tabel 2

Fordelingen af deltidsansatte i staten på sektorer, ultimo november 1985

		Pct. af de enkelte sektorer
Fællesforvaltning	2.269	15,7
Sociale områder	302	24,0
Sundhed, sygehuse	1.750	19,8
Uddannelse, forskning	21.308	47,5
Kultur, kirke	1.059	36,8
Trafik, kommunikation	10.100	14,8
Miljø, bolig	279	18,0
Forsyning	146	9,6
Erhverv, arbejdsmarked	1.900	21,6
Justitsvæsen	1.947	13,4
Forsvar	1.878	5,4
Grønland, Færøerne	278	6,7
Uoplyst	2.885	51,8
I alt	47.101	21,5

Bilag til bet. o. lovf. vedr. arbejdstilbud til ledige m.m.

Tabel 3

Fordeling af deltidsansatte i amts- og primærkommuner, ultimo november 1985

	Amtskommuner	Pct. af de enkelte sektorer	Primærkommuner	Pct. af de enkelte sektorer
Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltning	71	27,1	3.368	27,1
Forsyningsvirksomheder	0	0	591	9,4
Kollektiv trafik, havne m.v.	41	42,5	993	18,0
Vejvæsen	194	10,8	1.109	11,4
Undervisning	4.292	31,5	50.030	44,1
Kultur	48	40,3	6.706	53,8
Sygehusvæsen	33.421	36,0	5.916	24,7
Social- og sundhedsvæsen	11.615	41,3	94.256	46,8
Administration, planlægning	1.322	20,4	11.530	20,1
Uoplyst	3.688	87,8	7.906	84,9
I alt	54.691	37,0	182.405	40,4

Tabel 4

Fordelingen af deltidsansatte på erhverv i den private sektor, ultimo november 1985

		Pct. af de enkelte sektorer
Landbrug m.v.	13.957	23,4
Fremstilling	65.815	13,3
El, gas, varme	1.465	8,5
Bygge og anlæg	12.023	7,8
Engros og detail	69.660	21,6
Hotel og restauration	19.898	40,2
Transport	20.589	12,1
Finansiering m.v.	38.380	20,4
Tjenesteydelser i øvrigt	33.486	61,1
Uoplyste erhverv	3.849	20,3
I alt	279.122	18,2